

Ekologové z Duhy a Arniky by rádi skládkovali. Co na to praxe?

Před nedávnem vyšla tisková zpráva, ve které ekologická hnutí Duha a Arnika otevřeně podporují zvýšit hodnotu výhřevnosti odpadu, který smí na skládku. Odůvodňují to tím, že by byl odpad nasměrován do ZEVO.

CCO Public Domain

Tento postoj vyvolal krom zděšení i mnoho dalších otázek. Jak se k vyjádřením Duhy a Arniky staví odpadáři, lidé z praxe, nebo třeba ministerstvo? Redakce položila tuto otázku:

Ekologická hnutí požadují uzákonit vyšší než navrhovanou hodnotu výhřevnosti odpadu, který může být skládčován. V tom se shodují se společnostmi skládkařskými. Jsou tyto požadavky oprávněné, opodstatněné či ekologicky šetrné, když víme, že MŽP navrhuje uzákonit od r. 2025 povinnost recyklovat 60 % odpadu a podpora výstavby ZEVO bude z veřejných peněz nulová?

Limit výhřevnosti je prioritní parametr pro odpady popisující obsah recyklovatelných odpadů jako papír, plasty, pryž, textil nebo dřevo, které lze zpět vracet do výrobního cyklu a nahrazovat tím primární neobnovitelné zdroje.

Zvýšený limit výhřevnosti nepovede k ničemu jinému, než k možnosti takový odpad levně zahrabat do skládky. To rozhodně není v souladu s vizí oběhového hospodářství.

Navíc obava, že bude takový odpad automaticky spálen je zcela lichá, nesmyslná a vůbec nevnímá aktuální stav energetického využití odpadů v ČR. V ČR nemáme volné kapacity pro energetické využití takových odpadů. Nastavenou výši výhřevnosti odpadu se snažíme legislativně znemožnit, aby takový odpad končil na skládkách, chceme jej opětovně využívat a spalovat pouze v nejzazším myslitelném případě.

Při projednávání zákona o odpadech během roku 2016 mělo Hnutí Duha spolu s ČAOH totožné připomínky právě k navrženému limitu stanovení výhřevnosti odpadu jako parametru pro posouzení, zda odpad má skončit na skládce, nebo jak je s ním třeba dál nakládat. NNO (nevládní neziskové organizace) i asociace skládkařů trvaly na zvýšení limitu, a to dokonce nad míru, než jakou mají např. v Rakousku nebo Německu.

Pro MŽP jsou proto informace plynoucí ze zveřejněné TZ NNO Arnika a Hnutí Duha v minulém týdnu potvrzením pro nás nepochopitelné podpory skládkování ze strany NNO.

Michal Stieber, EY, s.r.o.:

Nejsou. Dokonce jdou zcela proti recyklaci. Démonizování parametru výhřevnosti a jeho spojování jen se „spalovnami“ slouží pouze tomu, abychom co nejvíce odpadů ukládali do budoucna dále na skládky. Pokud vím bohužel neexistuje žádný jednoznačný obecný ukazatel „recyklovatelnosti“ odpadu.

Výhřevnost je tudíž ve vyspělém světě využívána k tomu, aby oddělila a definovala recyklovatelné a energeticky využitelné odpady od těch, které již žádné využití nemají. Není to jediný a ani dokonalý parametr využitelnosti, nicméně je jedním z těch, které mohou v praxi dobře fungovat.

Již několikrát jsem upozorňoval, že ten, kdo chce komunální odpady opravdu materiálově a energeticky využívat, tomu nemohou podmínky pro výhřevnost a biologickou aktivitu na bráně skládky vadit. Není to v žádném případě jen o spalovnách. Existují i jiná zařízení, která dostatečně řeší mechanické třídění i biologickou stabilizaci.

Snahy o zpochybnění jasných parametrů pro to, co lze uložit na skládku a nebo snahy tyto parametry rozvolnit, bohužel pouze odhalují, o co nyní v České republice běží. O pokračování v extenzivním skládkování i po roce 2024.

Naprosto nerozumím tomu, že jsou v naší zemi jako recept na vyšší využití komunálních odpadů představována a ekology dokonce podporována takzvaná „jednoduchá třídící zařízení“, neboli JTZ, která mají pouze legalizovat jakýsi podvod na občanech, kteří zaplatí za odpady více a bez skutečného dopadu na životní prostředí.

Naopak, tento způsob nakládání s odpadem dokonce zhorší životní prostředí a kvalitu života našich obyvatel. Příklady těchto omylů lze nalézt v Polsku, které tuto situaci nyní řeší. Zápach linoucí se

EVECO BRNO, S.R.O., BŘEZINOVA 42, 616 00 BRNO, ČESKÁ REPUBLIKA

T: +420 544 527 231 / E: EVECO@EVECOBRNO.CZ

IČ: 65 27 61 24 / DIČ: CZ 65 27 61 24

z provozu JZT a jejich otřesné hygienické podmínky obtěžují obyvatele řady lokalit, kteří proti tomu již několik let protestují. To rozhodně není způsob, jak se posunout směrem k oběhovému hospodářství ani k větší environmentální bezpečnosti nakládání s odpady.

Zdeněk Horský, SUEZ Využití zdrojů a.s.:

Zvýšení hodnoty výhřevnosti odpadu, který je možno uložit na skládky po roce 2024 (tedy zvýšení oproti aktuálnímu návrhu 6,5 MJ/kg), by bylo velmi špatné rozhodnutí. Naopak se přimlouvám za to, aby byly ještě otevřeny možnosti tuto hodnotu v budoucnosti snížit.

Technologie v oblasti energetického využití odpadů – jak stávající, tak ty nové - zaznamenají během 10 let zásadní změny. Již v současné době se staví ZEVO 4. generace, které maximalizují využití energie z odpadů a minimalizují své dopady na životní prostředí.

Velmi intenzivně se pak pracuje na konceptech pyrolýzy, plazmy, termické desorpce, energetického využití odpadů za vysokých teplot a tlaku. Pilotní projekty ukazují, že bude reálné odpad využít téměř beze zbytku a že výstupy z těchto technologií budou pod 10% z celkových vstupů.

Opakuji, že nelze zpochybnit evropskou hierarchii nakládání s odpady, tedy že materiálové využití a skutečná recyklace má přednost před energetickým využitím.

Avšak zvýšením hodnoty výhřevnosti bychom se ošidili o další zdroje, které nezbytně potřebuje náš průmysl a zároveň bychom zbytečně zvyšovali zátěž životního prostředí o další odpady, uložené bez využití do krajiny.

Milan Chromík, Veolia Vedlejší produkty ČR, s.r.o.:

Skládkování jakéhokoliv využitelného odpadu není ekologicky šetrné. Výhřevnost definuje přítomnost materiálů, které jsou vhodné nejen pro energetické, ale také pro materiálové využití. Podporou vyšší hodnoty výhřevnosti pro uložení odpadu na skládku ekologická hnutí bojují proti spalování odpadů, kladou ale také překážky jejich materiálovému využívání.

Nechtě tedy zároveň pomáhají skládkařům, což jistě není jejich cílem. Nám se jako daleko smysluplnější jeví podpora recyklačních (neplést se separačními) cílů, neboť tak zbude méně odpadů jak pro energetické využití, tak zejména pro ekologicky nepřijatelné skládky.

Vladimír Ucekaj, Eveco Brno, s.r.o.:

"Jsi hloupý nebo navedený??" ptávala se mě moje máma jako malého, když jsem prováděl nějakou neplechu. V zásadě není ani nutné zjišťovat mentální stav členů ekologických hnutí a stačí se podívat na důsledky jejich požadavků, které jsou zcela odtržené od technologické a tržní reality.

Dosažení míry recyklace 60% u komunálních odpadů (pozor recyklace, nikoli separovaného sběru) je naprosto nereálná bez výrazného umělého zvýšení sběru biologicky rozložitelného odpadu (údržba městské zeleně, zahradní odpad), jeho zahrnutí mezi komunální odpady a následné výroby kompostu.

Je možné, že ze směsného komunálního odpadu lze reálně recyklovat dalších 10 až 15 % hm materiálu (nedotříděné PET, tvrdé plasty, folie, atp.). Nikdo už ale neví, co se stane s trhem druhotných surovin v okamžiku, kdy na něm bude zhruba 20x více plastů, když by se to podařilo.

Mimochodem u nás v ČR jsou zpracovatelské kapacity na druhotné plasty mizivé. Dříve či později se ustanoví rovnováha a já osobně se vsadím, že většina těch pracně a draze vyseparovaných plastů skončí zpětným proudem v energetickém využití. Bohužel to bude mnohem dražší (myšleno pro občana ve všech přímých a nepřímých nákladech) než přímé využití SKO.

Co se týká samotného stanovení hodnoty výhřevnosti zbytkového odpadu, který půjde skládkovat, je nutné si položit otázku, zda má přednost sice hierarchicky vyšší materiálové využití 15% SKO (buďme optimisté) avšak za cenu uložení všeho ostatního.

Takže jste vážení představitelé neziskových nevládních environmentálních hnutí hloupí nebo navedení? Druhá možnost mě snad děsí více než ta první.

◦ MOHRMANN, Pavel: Ekologové z Duhy a Arniky by rádi skládkovali. Co na to praxe? Průmyslová ekologie [online]. 2016. [cit. 09.11.2016] Dostupné z: <http://www.prumyslovaekologie.cz/Dokument/100457/ekologove-z-duhy-a-arniky-by-radi-skladkovali-co-na-to-praxe.aspx>